

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Pastviny 70, 624 00 Brno

Pastviny 70/718, 624 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 481

Termín konání inspekce: 9. – 12. březen, 9. duben 2004

Čj.:	12-1158/04-5046
Signatura:	ol2cx111

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve škole ve školním roce 2003/2004 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve škole ve školním roce 2003/2004 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy na druhém stupni základní školy v předmětech český jazyk, matematika, německý jazyk, chemie, přírodopis, zeměpis a občanská výchova ve školním roce 2003/2004 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ tématicky zaměřené inspekce na úroveň vzdělávání v německém jazyce.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je Statutární město Brno, Městská část Brno-Komín, se sídlem v Brně, Dominikánské nám. 1, okres Brno-město. Podle údajů v platném rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení škola sdružuje ZŠ s kapacitou 540 žáků, školní družinu s kapacitou 164 žáků a školní jídelnu s kapacitou 900 jídel. ZŠ má ve školním roce 2003/2004 celkem 18 tříd s 441 žáky vykázanými ke dni 30. září 2003.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve školním roce 2003/2004 je v ZŠ zaměstnáno 28 učitelů z toho 11 na prvním stupni, 17 na stupni druhém. Stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují všichni učitelé prvního stupně a 16 učitelů druhého stupně. Učitelka německého jazyka nemá požadovanou pedagogickou způsobilost pro výuku na základní škole. Svým vysokoškolským vzděláním však splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku tohoto předmětu ve školách druhého cyklu. Oblast výchovného poradenství zabezpečují dvě odborné a pedagogicky způsobilé učitelky, které dosud neabsolvovaly kvalifikační studium pro výchovné poradce. Ředitelka školy při přidělování úvazků zohledňuje aprobaci učitelů, délku jejich praxe i schopnosti, což přispívá ke kvalitě výuky.

Organizační struktura ZŠ odpovídá její velikosti i specifickým a umožňuje řádné fungování školy ve všech oblastech. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou stanoveny v jejich pracovních náplních, organizačním řádu školy a souvisejících vnitřních předpisech. Ředitelka účelně delegovala část svých pravomocí na nižší články řízení a poradní orgány, ke kterým patří pedagogická rada, předmětové komise a metodická zařízení. Pedagogická rada plní svoji funkci při hodnocení prospěchu a chování žáků. Metodická zařízení a předmětové komise se podílejí na plánování a organizaci výchovně vzdělávacího procesu, kontrole plnění učebních osnov, vedení začínajících učitelů, na zajišťování různých akcí, soutěží apod. Úroveň jejich práce je rozdílná od vynikající po dobrou.

Informovanost zaměstnanců je zajištěna standardním způsobem prostřednictvím porad, nástěnek a v souladu s organizační strukturou školy.

Pedagogičtí pracovníci se mohou na řízení školy podílet prostřednictvím poradních a metodických orgánů. Kontrolní činnost prováděná ředitelkou školy a její zástupkyní je plánovaná a zahrnuje všechny oblasti činnosti školy. Závěry kontrol včetně hospitací jsou

s pracovníky projednávány. Některé poznatky získané hospitační činností byly zobecněny a využity pro zkvalitnění práce celého pedagogického sboru. Ve školním roce 2003/2004 ředitelka reagovala i na připomínky rodičů, kteří nebyli spokojeni s prací a jednáním jednoho učitele. Na základě provedeného šetření, které nebylo v době inspekce ukončeno, přijala opatření s cílem nežádoucí jev odstranit. Další vzdělávání zaměstnanců není systematicky plánováno, rozhodují zájmy jednotlivých učitelů, které jsou v souladu s potřebami školy.

Při pravidelném hodnocení zaměstnanců, které probíhá dvakrát ročně, provádí ředitelka a její zástupkyně s jednotlivými pracovníky rozbor jejich pracovních výsledků a činností nad rámec běžných povinností. Na základě tohoto hodnocení, jehož součástí je také sebehodnocení, stanoví vedení školy pracovníkovi osobní příplatek dle vnitřního platového předpisu. S tímto předpisem byli všichni zaměstnanci školy prokazatelně seznámeni.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu Základní škola velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Komplex budovy základní školy, sdílený společně s gymnáziem, se nachází v klidném prostředí předměstské části Brna. Z jedné strany je škola obklopena zelení lesa a přilehlým areálem nově zrekonstruovaného sportoviště a z druhé strany přes upravený park navazuje na sídlištní část městské části Komín. K budově postavené před 25 lety přibyla v roce 1996 dostavba střední části, v níž je umístěn 18m bazén s nastavitelnou výškou hladiny, který v nedávné době prošel rekonstrukcí. Ke škole patří také dvě velké tělocvičny a školní jídelna s kuchyní. Sportovní areál tvoří atletický okruh, hřiště pro softbal a baseball s regulárními parametry pro pořádání mezinárodních soutěží, travnaté fotbalové hřiště, asfaltové hřiště pro házenou a další hřiště s umělým povrchem pro tenis, volejbal a basketbal.

Škola disponuje dostatečným množstvím kmenových učeben. Jsou to prostorné a světlé místnosti vkusně zařízené a zejména na prvním stupni velmi pěkně vyzdobené. Jsou zařízeny zčásti novým, zčásti starším žákovským nábytkem. Učebna fyziky a chemie je vybavena podélnými laboratorními stoly s funkčními rozvody vody, plynu a elektřiny. Ve vestavěných a volných skříních jsou uloženy laboratorní váhy, laboratorní sklo a žákovské soupravy, zvláště pak chemikálie, které jsou uskladněny v souladu s příslušnými předpisy. Motivační prostředí dotváří názorné tabule a periodická soustava prvků. V místnosti je instalována audiovizuální technika. V prostorné učebně anglického jazyka jsou lavice uspořádány do komunikačního kruhu a je zde i potřebná audiovizuální technika. Učebna pro výuku němčiny je menší místnost s tradičním uspořádáním lavic do řad, bez instalované audiovizuální techniky a bez výrazně motivační výzdoby. Učebně přírodopisu dominuje demonstrační stůl, pracovní místa žáků tvoří běžné lavice. Ve vitrínách je uloženo množství trvalých preparátů a biologického materiálu. Motivačně působí výzdoba učebny tabulemi, obrazy a rozkladnými modely. Učebna informatiky je vybavena 13 počítači a serverem s připojením k Internetu. Hardware i používaný software je na dobré úrovni. Učebna výtvarné výchovy s volně uspořádanými pracovními stoly je vyzdobena množstvím žákovských prací, samostatně je instalována keramická pec. Pro teorii výtvarné výchovy je využívána také audiovizuální souprava. V učebně společenskovedních předmětů je umístěna školní knihovna, která obsahuje asi 500 svazků. Knihy jsou rozděleny pro žáky obou stupňů. Systematicky je doplňována pouze anglická část knihovny. Odborná literatura je rozmístěna v příručních knihovnách v kabinetech učitelů. Učebna hudební výchovy je akusticky upravená prostorná místnost s pevnými řadami sklopných židlí. Je v ní k dispozici kvalitní audiovizuální technika

(hi-fi věž, televizor, video), a klávesové hudební nástroje. Hudební prvniho stupně, pěkně a motivačně zařízená, slouží zároveň jako zkušebna obou školních sborů (Zvoneček a Kominíček). Školní družina je vkusně a účelně zařízena. Pro výuku praktických činností slouží školní dílny a cvičná kuchyně. Široké a prosvětlené chodby jsou vyzdobeny informačními nástěnkami (volba povolání, protidrogová tematika a další) a barevně odlišeny, podobně jako některé třídy, v nichž barva nábytku ladí s barvou stěn. Rozsáhlé nástěnné malby dětí jsou esteticky zdařilé a zvyšují útulnost prostředí.

Vybavení školy audiovizuální a výpočetní technikou je na dobré úrovni. Učitelé i žáci mají k dispozici potřebné množství pomůcek, které jsou umístěny převážně v kabinetech a odborných pracovnách, žáci používají vhodné učebnice ze školních zdrojů, některé pracovní sešity si kupují po dohodě s rodiči sami. Pro potřeby výuky se využívají i softwarové programy pro různé předměty instalované na počítačích v učebně informatiky, rozšiřující texty, pracovní listy, fólie pro zpětný projektor, videokazety, slovníky, časopisy, cizojazyčná literatura a další pomůcky.

Ředitelka školy a její zástupkyně v rámci své hospitační činnosti pravidelně kontrolují využívání školních pomůcek, didaktických předmětů, audiovizuální techniky i ostatního materiálního zázemí školy. Součástí rozborů jednotlivých hospitací jsou také návrhy opatření pro případná zlepšení. Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek je koordinováno s předsedy předmětových komisí a požadavky jsou realizovány podle finančních možností školy. Obě tělocvičny, sportovní areál a bazén jsou využívány žáky různých škol i veřejností v rámci činnosti sportovních oddílů a tělovýchovných akcí.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu Základní škola velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve školním roce 2003/2004 se výuka všech tříd řídí vzdělávacím programem Základní škola, č. j. 16847/96-2. Od září 2003 došlo v 8. a 9. ročníku k navýšení počtu vyučovacích hodin o jednu, jak stanovují dokumenty MŠMT č. j. 31 172/2002-22. Pro výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpracovány individuální vzdělávací programy.

Vzdělávací program Základní škola je realizován v souladu se zařazením školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Výuka probíhá podle schválených učebních osnov a učebních plánů. Učební plán rozpracovaný na podmínky školy je realizován prostřednictvím rozvrhu jednotlivých tříd. Nabídka volitelných předmětů je široká. V rozporu se schváleným učebním plánem je v 8. a 9. ročníku předmět *praktické činnosti* v povinné dokumentaci uváděn s názvem *informatika*. Učební osnovy v době konání inspekce byly ve sledovaných předmětech plněny. Dokumentace školy je řádně vedena a průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu, s výjimkou chybného označení předmětu.

Kontrola naplňování učebních osnov je realizována při hospitační činnosti vedení školy a sledováním zápisů v třídních knihách. Na kontrole se neformálně podílí jednotlivé metodické útvary, které také zabezpečují návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky. Při zjištění nedostatků jsou operativně přijímána opatření k nápravě.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Výuka se řídí stabilním rozvrhem hodin. Počet hodin v jednotlivých dnech u povinných předmětů a délky přestávek odpovídají platné vyhlášce. Z psychohygienického hlediska jsou v některých třídách na prvním stupni méně vhodně zařazeny hodiny českého jazyka a na druhém stupni hodiny cizích jazyků.

Školní řád napomáhá dobrému chodu školy. Obsahuje všechna ustanovení daná příslušnou vyhláškou, jsou v něm formulovány nejen povinnosti, ale i práva žáků. Pro sportoviště a odborné učebny jsou zpracovány samostatné řády, jejich úroveň je velmi dobrá. Způsob klasifikace a hodnocení žáků sjednocuje *Klasifikační řád školy*.

Informovanost žáků zajišťují třídní učitelé, nástěnky na chodbách školy, v případě potřeby školní rozhlas. Zákonným zástupcům žáků jsou informace sdělovány prostřednictvím deníčků, žákovských knížek, v některých případech i s využitím elektronické pošty. Škola pořádá pravidelné třídní schůzky, konzultační hodiny a má své webové stránky. Objektivním informačním zdrojem je také výroční zpráva, která obsahuje všechny požadované údaje. V případě zájmu mohou rodiče kdykoliv kontaktovat učitele i členy vedení školy. Z dotazníkového šetření provedeného v průběhu inspekce vyplynulo, že část rodičů není dostatečně informována o příčinách personálních změn ve škole nebo tyto změny nechce z různých důvodů akceptovat.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Ve škole jsou dvě výchovné poradkyně. Jedna, která pracuje s dětmi na 1. stupni základní školy, vykonává tuto funkci již sedmáctý rok, druhá je ve funkci necelé dva roky a věnuje se žákům 2. stupně. Obě poradkyně pracují podle kvalitně zpracovaného ročního *Plánu výchovného poradenství* a spolupracují s pedagogicko-psychologickou poradnou. Školu pravidelně navštěvuje psycholožka, která kromě přímé práce se žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování pomáhá učitelům v oblasti metod a forem práce s těmito žáky. Pro žáky 1. stupně ZŠ byla zřízena *nápravná cvičení*, vedená speciální pedagožkou. Tato cvičení navštěvují též rodiče a sledují, jak správně se svými dětmi doma pracovat, aby došlo co nejefektivněji ke kompenzaci poruch. Škola vykazuje integrované žáky. Individuální vzdělávací programy jsou zpracovány velmi pečlivě, ve spolupráci s psycholožkou, učiteli, žáky a rodiči. Jejich účinnost je s nimi pravidelně konzultována na společných schůzkách.

Problematikou volby povolání se zabývá výchovná poradkyně. Spolupracuje s třídními učiteli žáků 2. stupně a vyučujícími občanské a rodinné výchovy, ale také s Informačním a poradenským střediskem pro volbu povolání při Úřadu práce. Zajišťuje návštěvy náborových pracovníků ve škole a účast žáků na Veletrhu středních škol. Rodiče a žáci jsou o možnostech volby povolání informováni prostřednictvím nástěnek a na pravidelných schůzkách.

Metodička prevence sociálně patologických jevů pracuje podle *Minimálního preventivního programu*, se kterým jsou seznámeni učitelé, žáci i jejich rodiče. Problematika prevence je velmi vhodně zapracovaná do školního řádu a je nedílnou součástí koncepčních záměrů školy. Při přípravě a realizaci jednotlivých aktivit metodička navázala kontakty s organizacemi, které se specializují na oblast primární prevence. V rámci školy spolupracuje s výchovnými poradkyněmi a účastní se jednání výchovné komise. Informace z oblasti prevence jsou předávány prostřednictvím jednání pedagogické rady, nástěnek, webových stránek školy a Komínského zpravodaje. Ve škole je k dispozici vhodný knižní fond s problematikou prevence, který mohou využívat jak učitelé, tak žáci. Zákonní zástupci žáků jsou informováni na třídních schůzkách, v případě potřeby dopisy. Pro lepší komunikaci a včasné řešení problémů žáků je v prostorách školy umístěna schránka důvěry. Podněty z jejího obsahu a zjištěné přestupky jsou neodkladně řešeny.

Výchovné poradenství výrazně přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na 2. stupni základní školy

Předmět český jazyk vyučují dvě učitelky s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Hospitovanou výuku příznivě ovlivnily jejich odborné znalosti a dlouholetá praxe. Vhodně stanovené výukové cíle se v průběhu hodin dařilo plnit. Probírané učivo plynule navazovalo na předchozí témata a bylo v souladu s časovými a tematickými plány.

Výuka probíhala v kmenových třídách, které pro ni nebyly zvlášť přizpůsobeny. Úprava a výzdoba některých z nich byla velmi pěkná. Příznivý estetický dojem vytvářelo množství květin, výzdoba stěn, upravené nástěnky. V jiných třídách byl patrný nezáměr o pracovní prostředí. Kromě ucelených řad učebnic, školních sešitů a kopírovaných materiálů byly v jedné z hodin využity nástěnné přehledy mluvnického učiva.

Ve sledovaných hodinách převládala frontální výklad vyučujících, který byl různou mírou střídán s procvičováním učiva. Procvičovací metody byly zvoleny účelně. Žáci pracovali se sešity, doplňovali cvičení v učebnicích, nebo do namnožených materiálů. Zvládnutí nového učiva si jedna vyučující ověřila též krátkým testem. V některých hodinách pracovali žáci ve skupinách. Vždy však převládala činnost učitelek. Pouze v jedné ze sledovaných hodin byl uplatněn individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Vhodně volenými způsoby práce se vyučující podařilo zapojit do práce žáka s poruchou chování. Pracovní tempo bylo přiměřené, záměrnou relaxaci nahrazovalo střídání různých forem práce.

K motivaci žáků využívaly učitelky tematiky z probíraných cvičení. Diskutovaly se žáky, rozvíjely mezipředmětové vztahy. Motivace však nebyla vždy účinná a nevedla k požadovanému zvýšení zájmu žáků o výuku.

Vyučující vytvářely svým přístupem k žákům příznivé pracovní klima. Žáci přirozeně vyjadřovali své názory a diskutovali s vyučujícími. Z těchto rozhovorů a diskusí vyplývalo, že učitelky i žáci mají stanovena pravidla vzájemné komunikace. Žáci respektovali odlišné názory a své vlastní dokázali přiměřenou formou prezentovat. Nedostatky se objevovaly v komunikativních dovednostech žáků, zejména v užívání jednoslovných odpovědí a v nevhodné stavbě vět.

Ve sledovaných hodinách byli žáci hodnoceni pochvalou, což mělo motivační účinek. Hodnocení nebylo vždy dostatečně zdůvodněno a chyby opraveny. V části výuky učitelka oceňovala u žáků pokrok a v závěru hodiny je vedla k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce byly na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech matematika a zeměpis na 2. stupni základní školy

Výukové cíle všech sledovaných hodin vycházely z učebních osnov, respektovaly aktuální stav třídy a navazovaly na předcházející učivo. Zohledňovaly spíše úkoly vyučujících, než osvojování vědomostí a dovedností žáky. Příprava vyučujících byla svědomitá, avšak někdy méně promyšlená vzhledem k organizaci výuky a motivaci žáků.

Matematiku vyučují tři učitelé, zeměpis jeden. Všichni svým dosaženým vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané právním předpisem. Tato skutečnost měla příznivý vliv na věcnou a odbornou správnost výuky, avšak již méně se promítala, zejména u vyučujících s krátkou pedagogickou praxí, do organizace výuky.

Hospitované hodiny matematiky a zeměpisu probíhaly v kmenových třídách, část výuky zeměpisu v počítačové učebně. Prostředí tříd, v nichž většinou nebyly umístěny tematicky zaměřené nástěnné obrazy a učební pomůcky, bylo esteticky podnětné. Žáci měli k dispozici vhodné učebnice, v matematice i pracovní sešity a v zeměpisu atlasy. Využity byly také

nakopírované úkoly a zadání testů. Názornost výuky v zeměpise zvýšily většinou vhodné nástěnné mapy a glóby. Méně bylo použito obrazového materiálu, ojediněle zpětný projektor.

Hospitované hodiny byly organizovány převážně frontálně. Činnosti žáků se často střídaly, což výrazně přispívalo k jejich aktivizaci, k zapojení většiny z nich do výuky.

Hodiny zeměpisu byly většinou zaměřeny na opakování, které probíhalo formou individuálního zkoušení, testů, společného opakování před mapou spojeného se zadáváním úkolů žáky navzájem. Velmi efektivní bylo učení žáků s využitím počítače. Orientace na mapě byla provázána s hospodářskou a politickou situací v daném regionu, s civilizačními riziky a perspektivami budoucnosti lidstva. Žáci dovedli samostatně pracovat s různými druhy map a tabulek, velmi dobře interpretovali údaje v nich uvedené, orientovali se v současném dění ve světě a seznamovali ostatní se závěry svých zjištění. Činnostní pojetí i aktivní učení většiny žáků převažovalo ve všech hodinách zeměpisu.

V úvodu hodin matematiky byly procvičeny matematické dovednosti žáků formou numericky zaměřených rozcviček, či krátkých písemných prověrek, které byly následně společně vyhodnoceny. Nové učivo bylo vyvozováno důsledně za aktivní spolupráce většiny žáků. Účelně byla zařazena samostatná práce žáků i společné řešení úloh z učebnice a pracovních sešitů. Úkoly byly většinou diferencovány s ohledem na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i na žáky talentované. Ojediněle se nedařilo různé činnosti žáků dostatečně provázat. Žáci velmi dobře a zběhle prováděli základní početní výkony, upravovali zlomky, řešili lineární rovnice a četli z grafů. Nižší úroveň měly geometrické konstrukce v sešitech žáků.

Během výuky byly zásady psychohygieny respektovány, menší pozornost byla věnována správnému sezení žáků při práci.

Úvodní motivace žáků byla na nižší úrovni. Během výuky se již lépe dařilo žáky zaujmout. V zeměpise byly rozvíjeny mezipředmětové vztahy, zvláště s občanskou výchovou a dějepisem. Žáci uváděli své poznatky z televizního vysílání i četby. Velmi účinnou motivací byl pro žáky výukový program na počítači. V matematice byly zařazovány příklady z denního života, jedenkrát také matematická hádanka a soutěž. Ve většině hodin byly zařazeny skupinové aktivity, kde žáci zpracovávali úkol, s jehož řešením seznamovali ostatní. Tyto aktivity spolu s vhodnými příklady z denního života přispívaly k pozitivnímu vztahu žáků ke sledovaným předmětům.

Výuka probíhala v přátelské pracovní atmosféře. Pravidla vzájemného vztahu žáků a učitelů byla oběma stranami respektována. Žáci se chovali zdvořile a ukázněně. Prostor pro vyjadřování jejich názorů byl vytvořen, avšak ne vždy dostatečně využíván. Žáci byli vedeni k souvislým odpovědím, k používání odborných výrazů. V hodinách, kde byla zařazena práce ve skupinách, měli žáci možnost komunikovat se spolužáky a diskutovat o zadaných úkolech.

Hodnocení klasifikací při ústním zkoušení bylo objektivní, avšak většinou nezdůvodněné. Při frontálních činnostech byly úspěchy žáků oceňovány pochvalou, což žáky povzbuzovalo do další práce. K sebehodnocení a k hodnocení ostatních byli žáci vedeni jen výjimečně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a v zeměpise byly na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu občanská výchova na 2. stupni základní školy

Probírané učivo navazovalo na předcházející téma, cíle hodin byly stanoveny vhodně a přiměřeně stavu třídy. Občanskou výchovu vyučují dva učitelé, kteří svým dosaženým vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané právním předpisem. Vyučující měli všechny hodiny pečlivě připraveny, výuku vedli věcně i odborně správně.

Všechny sledované hodiny probíhaly v kmenových třídách rozdílné estetické úrovně. Některé byly velmi pěkně upraveny s množstvím květin, obrázků a vkusnou nástěnnou výzdobou, v jiných byl patrný nezáměr o pracovní prostředí. V průběhu výuky vyučující měnili rozmístění nábytku tak, aby vyhovovalo zařazeným skupinovým činnostem. Žáci používali sešity a ucelené řady učebnic, které si rozdávali před výukou.

Většina hospitované výuky byla řízena účelně. Krátký frontální výklad učitele střídala skupinová práce žáků. Činnost žákovských skupin byla efektivní, všichni žáci se aktivně zapojovali do řešení zadaných úkolů. Vyučující dohlížela na činnost skupin, na přání žáků pomáhala a usměrňovala jejich práci tak, aby se neodkláněli od zadaných úkolů. Individuálně přistupovala k žákovi s poruchou chování. Měl dostatek příležitostí k uplatnění svých názorů a výsledků práce. Z jedné hodiny, jejíž součástí byla též skupinová práce žáků, bylo patrné, že žáci nejsou k této pracovní metodě vedeni. Práce skupin byla neefektivní, žáci nedokázali spolupracovat, komunikace vázla z důvodu nekázně.

Žáci byli vhodně motivováni. Vstupní motivace spočívala nejen v seznámení s obsahem hodiny, ale i v diskusi o významu učiva pro život. V průběhu výuky využívali učitelé nových poznatků a vedli žáky k tomu, aby je dokázali aplikovat na prostředí školy a své vlastní prožitky. Tím se zvyšoval jejich zájem o výuku, což se pozitivně odrazilo v úspěšnosti učení.

Klima tříd bylo s výjimkou jedné hodiny, jejíž průběh narušovala častá nekázeň žáků, příznivé. V komunikaci mezi učiteli a žáky byla patrná důvěra. Žáci bez obav vyjadřovali své názory a prezentovali výsledky práce. Výtky ze strany učitelky přijímali bez připomínek a tolerovali odlišné názory. Nedostatky se vyskytly pouze v oblasti rozvoje komunikativních dovedností.

V některých hodinách učitelé žáky klasifikovali. Hodnocení známkou bylo objektivní, zdůvodněné. Sebehodnocení či vzájemné hodnocení žáků probíhalo ojedinele.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v občanské výchově byly na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu německý jazyk na 1. a 2. stupni základní školy

Německý jazyk je vyučován ve všech ročnících s výjimkou pátého. V prvním až třetím ročníku je žákům nabízena výuka německého jazyka formou zájmového útvaru. Od sedmého ročníku si žáci mohou zvolit německý jazyk v rámci volitelného předmětu „Seminář z německého jazyka“. Výukové cíle jednotlivých hodin nebyly stanoveny s ohledem na cílové kompetence žáků.

Německý jazyk vyučuje jedna učitelka, která svým dosaženým vysokoškolským vzděláním nesplňuje podmínku pedagogické způsobilosti pro výuku tohoto předmětu v základní škole. To se v některých hodinách projevilo užitím méně vhodných metod a forem práce se žáky.

Většina sledovaných hodin proběhla ve specializované jazykové učebně, jedna se uskutečnila v kmenové, jedna v počítačové učebně. Všichni žáci měli vhodné učebnice, sešity a pracovali i s dalším didaktickým materiálem (obrázky, kartičky, názorné tabule, časopis). Vhodně bylo zařazeno také použití kazetového magnetofonu, v jedné hodině byla výuka doplněna opakováním slovní zásoby s využitím počítačového programu.

Volba vyučovacích metod většinou odpovídala věku žáků a aktuálnímu složení jednotlivých skupin. V nižších ročnících však chybělo zařazování herních a soutěživých aktivit, což zjevně snižovalo zájem žáků, a to zejména ve čtvrtém ročníku. Práce s učebnicí a pracovními sešity byla střídána překladem vět v obou směrech, doplňováním a procvičováním slovní zásoby. V žádné z hodin nebyla zařazena relaxace žáků. Formální rámec jednotlivých hodin nebyl uzavírán shrnutím učiva a zdůrazněním klíčových tezí nebo pravidel.

Motivačním prostředím pro výuku němčiny je německá jazyková učebna. V ostatních třídách ani v učebně výpočetní techniky nejsou žádné motivační prvky k dispozici. V úvodu hodin proběhly rozhovory, při nichž žáci odpovídali na otázky učitelky. Význam her, soutěží, kvízů a dalších podobných činností pro aktivizaci žáků nebyl učitelkou doceňován.

Veškerá komunikace byla založena výhradně na úrovni učitelské otázky a žakovské odpovědi. V žádné z hodin neproběhla žakovská interakce. Nebyly využívány skupinové ani kooperativní techniky učení. Žáci byli zbavováni komunikačního ostychu pouze v rozhovorech s vyučující. Rozvíjení jejich komunikativních a sociálních kompetencí nebylo výrazné.

Při individuálním zkoušení bylo hodnocení žáků přiměřené. Bylo jim oznámeno a řádně zdůvodněno. V průběhu výuky byla oceňována jejich práce a za své úspěchy byli žáci chváleni. K vzájemnému hodnocení nebo k sebehodnocení však vedeni nebyli. V závěru jednotlivých hodin byli zhodnoceni úspěšní jednotlivci, méně úspěšní pak byli povzbuzeni do další práce. Komunikace paní učitelky byla milá a vstřícná a přispívala k vytváření příjemné pracovní atmosféry ve třídě.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce byly na dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech přírodopis a chemie na 2. stupni základní školy

Stanovené výukové cíle vycházely z učebních osnov, odrážely aktuální stav třídy a činnosti v minulých hodinách. Příprava vyučujících na výuku byla pečlivá a většinou také zohledňovala individuální vzdělávací potřeby žáků.

Výuku přírodopisu ve všech třídách 2. stupně zajišťuje jeden učitel, stejně jako výuku chemie. Oba učitelé svým vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti požadované příslušným právním předpisem. Tato skutečnost měla pozitivní vliv na správnou interpretaci učiva i na způsob práce se žáky.

Výuka přírodopisu i chemie probíhala v dobře vybavených odborných učebnách, které žákům i učitelům poskytovaly vhodné podmínky pro práci. Jejich výzdoba, využitá zejména ve výuce přírodopisu, měla přímý vztah k probíraným tématům. Ve většině hodin byly účelně využity demonstrační pokusy, obrazy, trojrozměrné pomůcky i učebnice.

V převážné části výuky se žáci aktivně zapojili do vyučovacího procesu, byli vedeni k hledání vlastních postupů řešení zadávaných úkolů a v přírodopisu i k týmové spolupráci. Vyučující efektivně využívali rozmanité formy a metody práce a důsledně vedli žáky k aplikaci dříve osvojených poznatků, často i k logickému myšlení. Soustavnou kontrolou získávali okamžitou zpětnou vazbu o znalostech a dovednostech žáků, v případě potřeby jim ochotně poskytovali radu i pomoc. Pouze ojediněle, pro nedostatek času v závěru hodiny, zpětnou vazbu nezískali. Tempo výuky a členění jednotlivých hodin byly přiměřené věku žáků a v souladu s psychohygienickými požadavky. Dostatečnou relaxaci žáků zajistilo časté střídání prováděných činností.

Účelná vstupní motivace, individuální přístup učitelů k žákům a důmyslně využitá práce s chybou přispěly k zájmu žáků o výuku, který se projevil ve vysoké úspěšnosti učení v obou předmětech. Významným motivujícím faktorem, využitým zejména v hodinách přírodopisu, byly také četné zajímavé informace uváděné učitelem i žáky a důsledné využití mezipředmětových vztahů.

Žáci se chovali ukázněně a svým jednáním přispívali k příznivé pracovní atmosféře, charakteristické pro všechny hospitované hodiny. Vyučující v průběhu výuky upevňovali partnerské vztahy se žáky, akceptovali jejich názory a v případě možnosti je dále rozvíjeli. Ne vždy byly dostatečně rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků, kteří se často vyjadřovali

v neúplných větách. Velmi dobrou úroveň měla komunikace mezi žáky při všech skupinových činnostech.

V průběhu výuky, zejména přírodopisu, byli žáci často hodnoceni. Převažovalo slovní ocenění za vyřešení zadaného úkolu nebo správnou odpověď. Ojedinelá klasifikace odpovídala znalostem žáků. K sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáci vedeni nebyli.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopisu a chemii byly celkově na velmi dobré úrovni.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Hlavními nástroji zjišťování výsledků vzdělávání a výchovy jsou standardizované testy zadávané v některých ročnících v předmětech český jazyk a matematika. Jejich vyhodnocení si provádí škola sama, nemá celostátní srovnání s výsledky žáků jiných škol.

Dalšími evaluačními nástroji jsou testy z českého jazyka a matematiky, které sestavují předmětové komise a metodická zařízení. Tyto testy píše žáci dvakrát ročně. Výsledky slouží ke sledování kvality vzdělávání v paralelních třídách a jsou porovnávány i s úrovní dosaženou v předchozích letech.

O výsledcích testů jsou informováni žáci i rodiče. V případě zjištěných nedostatků přijímá vedení školy opatření k nápravě, jejichž účinnost sleduje při hospitační činnosti.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech byly celkově na velmi dobré úrovni.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Paralelně s inspekční činností byla provedena tematicky zaměřená inspekce „*Výuka německého jazyka v základních a středních školách*“. Její výsledky budou souhrnně publikovány ve výroční zprávě České školní inspekce za školní rok 2003/2004.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v platném *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* č. j. BM0001/297 ze dne 31. ledna 2000 nejsou v souladu s údaji uvedenými ve *Zřizovací listině příspěvkové organizace Základní školy Pastviny 70* vydané dne 13. prosince 2000. Základní škola se sídlem Pastviny 70/718, 624 00 Brno je v uvedených dokumentech uváděna pod různým názvem.
- Žáci školy se zúčastňují různých tematických soutěží a olympiád, v nichž dosahují výrazných úspěchů. Jsou to především první místa v městských kolech matematické olympiády, v Pythagoriádě, lehkotletických soutěžích, druhé místo v mezinárodní soutěži pěveckých sborů, první místo v městském kole olympiády německého jazyka, 1. místo v Open M-ČR v teeballu, 3. místo v republikovém finále v baseballu a další.
- ZŠ spolupracuje se školskými zařízeními v okolí a v případě zájmu jim umožňuje výuku plavání.
- Žáci 1. ročníku a školní družiny pořádají divadelní představení pro předškolní děti.
- Škola je akreditovaná k provádění školení učitelů v projektu Informační gramotnosti učitelů P I.

- Ve škole pracuje úspěšně 25 zájmových kroužků (sportovní, informatiky, anglický a německý jazyk, sborový zpěv, vlastivědný, dramatický, přírodovědný a další).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní školy Pastviny 70, ze dne 13. prosince 2000*
2. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. února 2000 č. j. BM0001/297 ze dne 31. ledna 2000*
3. *Třídní knihy všech tříd ve školním roce 2003/2004*
4. *Třídní výkazy všech tříd ve školním roce 2003/2004*
5. *Katalogové listy žáků všech tříd ve školním roce 2003/2004*
6. *Rozvrh hodin platný v době inspekce*
7. *Rozvrhy jednotlivých vyučujících 2003/2004*
8. *Rozpracovaný učební plán na podmínky školy pro školní rok 2003/2004*
9. *Školní řád ze dne 1. září 1999*
10. *Aktualizace školního řádu ze dne 6. října 2003*
11. *Zápisy z jednání pedagogické rady v letech 2002/2003, 2003/2004*
12. *Řády odborných pracoven a sportovišť platné pro školní rok 2003/2004*
13. *Osobní spisy všech pedagogických pracovníků základní školy ve školním roce 2003/2004 – doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání, délka praxe*
14. *Tematické plány všech hospitovaných předmětů na školní rok 2003/2004*
15. *Vzorek žákovských knížek a sešitů žáků ve školním roce 2003/2004*
16. *Vzorek protokolů z laboratorních prací žáků konaných v hospitovaných přírodovědných předmětech ve školním roce 2003/2004*
17. *Seznamy volitelných a nepovinných předmětů a zájmových kroužků realizovaných ve školním roce 2003/2004*
18. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003*
19. *Minimální preventivní program na školní rok 2003/2004*
20. *Plány práce výchovných poradců 1. a 2. stupně ZŠ*
21. *Seznam integrovaných žáků ve školním roce 2003/2004*
22. *Individuální vzdělávací programy žáků integrovaných ve školním roce 2003/2004*
23. *Zápisy z jednání předmětových komisí ve školním roce 2003/2004*
24. *Zápisy z jednání metodických zařízení ve školním roce 2003/2004*
25. *Koncepce práce, dokument ze dne 30. srpna 2001*
26. *Měsíční plány činnosti školy ve druhém pololetí školního roku 2003/2004*
27. *Vnitřní platový předpis zaměstnanců ZŠ Pastviny 70, Brno – Komín, č. j. 4/9/2001 ze dne 4. září 2001*
28. *Příloha č. 1 k Vnitřnímu platovému předpisu – zaměření nebo obor vzdělání nepedagogických zaměstnanců – bez uvedení data vystavení*
29. *Vnitřní směrnice – Organizační řád školy č. j. 1/9/2000 ze dne 1. září 2000*
30. *Škol (MŠMT) V 3-01 Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2003, ze dne 15. září 2003*

31. Vnitřní směrnice – *klasifikační řád školy* – 2003/2004
32. Plán kontrolní činnosti na školní rok 2003/2004
33. Záznamy ředitelky školy o šetření podnětu rodičů, včetně přijatých opatření ve školním roce 2003/2004
34. Dotazníky zadané Českou školní inspekcí v průběhu inspekce do tříd I. B, II. B, III. B, IV. B, V. A, VI. B, VII. A, VIII. A, VIII. B, IX. A

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávací a výchovné práce umožňují realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Pedagogický sbor na prvním i druhém stupni ZŠ je s jedinou výjimkou tvořen plně kvalifikovanými učiteli. Při přidělování úvazků jsou respektovány aprobační podmínky jednotlivých učitelů. Účelné delegování pravomocí na vedoucí pracovníky všech stupňů umožňuje bezproblémový chod školy ve všech jejích oblastech. Systém vnitřních předpisů a norem jednání postihuje školu jako celek, vymezuje práva a povinnosti žáků i zaměstnanců. Informační systém školy umožňuje přenos informací mezi vedením školy a učiteli, žáky, jejich zákonnými zástupci i veřejností. Z dotazníkového šetření provedeného Českou školní inspekcí byly zjištěny dílčí nedostatky v komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci některých žáků a v jejich informovanosti. Vedení zaměstnanců je založeno na demokratických principech. Kontrolní systém je účinný, postihuje všechny oblasti činnosti školy. Opatření vedoucí k nápravě zjištěných nedostatků jsou přijímána.

Materiální podmínky plně vyhovují koncepčním záměrům školy a umožňují realizaci zvoleného vzdělávacího programu i zájmových aktivit žáků na velmi dobré úrovni. Vedení školy ve spolupráci se zřizovatelem postupně realizuje modernizaci školní budovy a jejího vybavení i průběžné doplňování učebních pomůcek a didaktické techniky.

Výuka všech tříd je realizována podle vzdělávacího programu Základní škola. V rozporu se schváleným učebním plánem je v 8. a 9. ročníku předmět praktické činnosti v povinné dokumentaci uváděn s názvem informatika. Vzdělávání a výchova vycházely z platných učebních osnov, které byly v době inspekce plněny. Činnost obou výchovných poradkyň a metodičky prevence sociálně patologických jevů výrazně přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu školy. Specifické vzdělávací potřeby žáků byly ve větší části hospitované výuky zohledňovány.

Ve výuce převažovaly frontální metody práce. Činnosti byly převážně pestré, jejich střídání vedlo k aktivizaci žáků a k jejich zapojení do vyvozování nových poznatků. Zařazené skupinové a individuální činnosti výrazně přispěly k efektivitě učení žáků. K týmové spolupráci byly žáci vedeni v menší míře, příkladnou úroveň měla tato činnost v hodinách přírodopisu. Ve většině sledovaných hodin se dařilo žáky vhodně motivovat a rozvíjet jejich kladný vztah k předmětům. Vztahy mezi učiteli a žáky vycházely ze vzájemného respektu a důvěry. V průběhu výuky byly žáci často hodnoceni a získávali zpětnou vazbu o míře svých znalostí a dovedností. K sebehodnocení, či vzájemnému hodnocení většinou vedení nebyli.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Jaroslav Honza, CSc.	RNDr. Jaroslav Honza, v. r.
Členové týmu	PhDr. Hana Štrajtová	PhDr. Hana Štrajtová, v. r.
	Mgr. Pavel Klár	Mgr. Pavel Klár, v. r.
	RNDr. Karel Pígl	RNDr. Karel Pígl, v. r.
	Helena Svobodová, Eva Hrnčířová, Miroslava Šustáčková, Jaroslav Šimůnek	

V Brně dne 20. dubna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. dubna 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Soňa Němečková – zástupkyně ředitelky školy	Mgr. Soňa Němečková, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-05-07	12-1040/04/79-952
Zřizovatel	2004-05-07	12-1040/04/79-952

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány